

KÖNYVELŐKLUB SZAKMAI TÁJÉKOZTATÓJÁBÓL KIEMELT RÉSZ

Terven felüli értékcsökkenés elszámolása

A 2009-es beszámoló készítésénél érdemes figyelni a terven felüli értékcsökkenés megváltozott szabályaira a társasági adóról és osztalékadóról szóló törvényben. Abban az esetben, ha az adózó az adózás előtti eredményével és a társasági adó alapjával sem éri el az elvárt jövedelem (nyereség) szintjét, de az elvárt jövedelem (nyereség) alapján állapítja meg a társasági adó alapját és a társasági adót, akkor nem érdemes a terven felüli értékcsökkenés társasági adó alapot csökkentő tételét a tárgyévben figyelembe venni. Ekkor a terven felüli értékcsökkenés adóévre megállapított, de nem érvényesített összegét az adóévet követő négy adóévben egyenlő részletekben lehet érvényesíteni. Ezzel az adózó optimalizálhatja a következő évek társasági adóalapját és adóját.

Társasági adóalap és társasági adó megállapítása 2009. december 31-ei mérlegfordulónapra

1. változat

Adózás előtti eredmény	15.000 E Ft
Társasági adóalap a terven felüli értékcsökkenés adóalapot módosító tételei nélkül	10.000 E Ft
Terven felüli értékcsökkenés adóalapot növelő tétele	8.000 E Ft
Terven felüli értékcsökkenés adóalapot csökkentő tétele	-8.000 E Ft
Társasági adóalap	10.000 E Ft
Elvárt jövedelem (nyereség)	25.000 E Ft
Társasági adó (16%)	4.000 E Ft

Ebben a változatban a terven felüli értékcsökkenés adóalapot csökkentő tétele elszámolásra került. Nem érinti a következő évek adóalapját.

2. változat

Adózás előtti eredmény	15.000 E Ft
Társasági adóalap a terven felüli értékcsökkenés adóalapot módosító tételei nélkül	10.000 E Ft
Terven felüli értékcsökkenés adóalapot növelő tétele	8.000 E Ft
Terven felüli értékcsökkenés adóalapot csökkentő tétele	0 E Ft
Társasági adóalap	18.000 E Ft
Elvárt jövedelem (nyereség)	25.000 E Ft
Társasági adó (16%)	4.000 E Ft

Ebben a változatban a terven felüli értékcsökkenés adóalapot csökkentő tétele a következő 4 évben egyenlő részletekben kerül elszámolásra.

Társasági adóalap és társasági adó megállapítása 2010. december 31-ei mérlegfordulónapra

Adózás előtti eredmény	30.000 E Ft
Társasági adóalap a 2009. évi terven felüli értékcsökkenés adóalapot módosító tétele nélkül	35.000 E Ft
2009. évi terven felüli értékcsökkenés 25 %-ának adóalapot csökkentő tétele	-2.000 E Ft
Társasági adóalap	33.000 E Ft
Elvárt jövedelem (nyereség)	21.000 E Ft
Társasági adó (19%)	6.270 E Ft

Ebben a változatban 2.000.000 Ft, a 2009. évi terven felüli értékcsökkenés 25 %-a adóalapot csökkentő tételként elszámolásra került. Ezzel az adózónak 380.000 Ft-tal kevesebb társasági adót kellett fizetnie.

Amennyiben 2011-ben, 2012-ben és 2013-ban is hasonlóan alakulnak a figyelembe veendő tételek, akkor az adózó összesen 1.520.000 Ft-tal fizet kevesebb társasági adót.

Számviteli törvény terven felüli értékcsökkenésre vonatkozó szabályai

Terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél elszámolni akkor, ha

a) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ide nem értve a beruházást) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke;

b) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a vállalkozási tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;

c) a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető;

d) a befejezett kísérleti fejlesztés révén megvalósuló tevékenységet korlátozzák vagy megszüntetik, illetve az eredménytelen lesz.

e) az üzleti vagy cégérték könyv szerinti értéke – a jövőbeni gazdasági hasznokra vonatkozó várakozásokat befolyásoló körülmények változása következtében – tartósan és jelentősen meghaladja annak piaci értékét (a várható megtérülésként meghatározott összeget).

A terven felüli értékcsökkenést olyan mértékig kell végrehajtani, hogy az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás használhatóságának megfelelő, a mérlegkészítéskor érvényes (ismert) piaci értéken szerepeljen a mérlegben. Amennyiben az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan, megsemmisült vagy hiányzik, azt az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a beruházások közül – a terven felüli értékcsökkenés elszámolása után – ki kell vezetni. A piaci érték alapján meghatározott terven felüli értékcsökkenést a mérleg fordulónapjával, az eszközök állományból történő kivezetése esetén meghatározott terven felüli értékcsökkenést a kivezetés időpontjával kell elszámolni.

Amennyiben az immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél a piaci érték alapján meghatározott terven felüli értékcsökkenés elszámolásának okai már nem vagy csak részben állnak fenn, az elszámolt terven felüli értékcsökkenést meg kell szüntetni, az immateriális jószágot, a tárgyi eszközt piaci értékére (legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére) vissza kell értékelni.

Az immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél a terven felüli értékcsökkenés elszámolása, illetve visszairása az évenként elszámolandó terv szerinti értékcsökkenés, a várható hasznos élettartam és a maradványérték újbóli megállapítását eredményezheti. A terv szerinti értékcsökkenés, a várható hasznos élettartam és a maradványérték újbóli megállapítását a kiegészítő mellékletben indokolni kell és annak az eszközökre, illetve az eredményre gyakorolt hatását külön be kell mutatni.

Nem számolható el terv szerinti, illetve terven felüli értékcsökkenés a már teljesen leírt, továbbá terv szerinti értékcsökkenés a tervezett maradványértéket elért immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél.

Terven felüli értékcsökkenésre vonatkozó szabályok a társasági adóról szóló törvényben

7. § (1) cs: Az adózás előtti eredményt csökkenti a terven felüli értékcsökkenés adóévben visszaírt összege, kivéve az 1. számú melléklet 10. pontja szerint az adóalapnál érvényesített, vagy az 1. számú melléklet 10/a. pontja szerint az adóalapnál érvényesíthető terven felüli értékcsökkenés adóévben visszaírt összegét.

1. számú melléklet

10. Az adózó a számvitelről szóló törvény alapján megállapított terven felüli értékcsökkenést érvényesítheti az adóév utolsó napján állományban lévő

a) vagyoni értékű jogra, ha az a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan, vagy egyáltalán nem érvényesíthető;

b) kísérleti fejlesztés aktivált értékére, ha a befejezett kísérleti fejlesztés révén megvalósuló tevékenységet korlátozzák vagy megszüntetik, illetve az eredménytelen lesz;

c) olyan eszközre (kivéve a beruházást), amelyre a számvitelről szóló törvény szerint nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés, vagy nem szabad elszámolni terv szerinti értékcsökkenést;

d) az a)–c) alpontban nem említett szellemi termékre, tárgyi eszközre (ideértve a beruházást is), ha az eszköz megrongálódása elháríthatatlan külső ok miatt következett be.

10/a. Ha az adózó – a 10. pontban foglaltak alapján – az eszköz terven felüli értékcsökkenésének az adóévre megállapított összegét nem érvényesíti adóalapjánál, akkor a terven felüli értékcsökkenés adóévre megállapított, de nem érvényesített összegét az adóévet követő négy adóévben egyenlő részletekben érvényesítheti.

8. § (1) b): Az adózás előtti eredményt növeli az adóévben terv szerinti értékcsökkenési leírás-ként (ideértve az egy összegben elszámolt értékcsökkenési leírást is) és terven felüli értékcsökkenés-ként elszámolt összeg, továbbá az immateriális jószág, a tárgyi eszköz állományból bármely jogcímen történő kivezetésekor – kivéve, ha az kedvezményezett eszközátruházás miatt következik be, és teljesülnek a 16. § (13)–(15) bekezdésében előírt feltételek – vagy a forgóeszközök közé való átsorolásakor, valamint egyszeres könyvvitelt vezetőnél az eszközhöz kapcsolódó kötelezettség részleges vagy teljes elengedésekor, átvállalásakor az eszköz könyv szerinti értékének a készletre vett hulladékanyag, haszonanyag értékét meghaladó része, feltéve minden esetben, hogy az eszköz értékcsökkenését az adózó a számvitelről szóló törvény szerint az adózás előtti eredmény terhére számolta el.